

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ പഞ്ചമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ പഞ്ചമസ്കന്ധേ ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ॥

രാജോവാച

യദേതദ്ഭഗവത ആദിത്യസ്യ മേരും ധ്രുവം ച
പ്രദക്ഷിണേന പരിക്രാമതോ രാശീനാമഭിമുഖം പ്രചലിതം
ചാപ്രദക്ഷിണം ഭഗവതോപവർണിതമമുഷ്യ വയം
കഥമനുമിമീമഹീതി ॥ 1 ॥

സ ഹോവാച

യഥാ കുലാലചക്രേണ ഭ്രമതാ സഹ ഭ്രമതാം
തദാശ്രയാണാം പിപീലികാദീനാം ഗതിരന്യൈവ
പ്രദേശാന്തരേഷുപുപലഭ്യമാനത്വാദേവം
നക്ഷത്രരാശിഭിരുപലക്ഷിതേന കാലചക്രേണ ധ്രുവം
മേരും ച പ്രദക്ഷിണേന പരിധാവതാ സഹ
പരിധാവമാനാനാം തദാശ്രയാണാം സൂര്യാദീനാം
ഗ്രഹാണാം ഗതിരന്യൈവ നക്ഷത്രാന്തരേ
രാശ്യന്തരേ ചോപലഭ്യമാനത്വാത് ॥ 2 ॥

സ ഏഷ ഭഗവാനാദിപുരുഷ ഏവ സാക്ഷാന്നാരായണോ
ലോകാനാം സ്വസ്തയ ആത്മാനം ത്രയീമയം കർമ്മവിശുദ്ധി -
നിമിത്തം കവിഭിരപി ച വേദേന വിജിജ്ഞാസ്യമാനോ

ദ്വാദശധാ വിഭജ്യ ഷട്സു വസന്താദിഷ്ടുതുഷു
യഥോപജോഷമൃതുഗുണാൻ വിദധാതി || 3 ||

തമേതമിഹ പുരുഷാസ്ത്രയാ വിദ്യയാ വർണാശ്രമാ -
ചാരാനുപമാ ഉച്ചാവചൈഃ കർമ്മഭിരാമ്നാതൈർയോഗ -
വിതാനൈശ്ച ശ്രദ്ധയാ യജ്ഞോഽഞ്ജസാ ശ്രേയഃ
സമധിഗച്ഛന്തി || 4 ||

അഥ സ ഏഷ ആത്മാ ലോകാനാം ദ്വാവാപൃഥിവ്യാരന്തരേണ
നഭോവലയസ്യ കാലചക്രഗതോ ദ്വാദശ മാസാൻ ഭുങ്ക്തേ
രാശിസംജ്ഞാൻ സംവത്സരാവയവാൻമാസഃ പക്ഷദ്വയം ദിവ
നകൃതം ചേതി സപാദർക്ഷദ്വയമുപദിശന്തി യാവതാ
ഷഷ്ഠമംശം ഭുഞ്ജീത സ വൈ ഋതുരിത്യുപദിശ്യതേ
സംവത്സരാവയവഃ || 5 ||

അഥ ച യാവതാർധേന നഭോവീഥ്യാം പ്രചരതി തം
കാലമയനമാചക്ഷതേ || 6 ||

അഥ ച യാവന്നഭോമണ്ഡലം സഹ ദ്വാവാപൃഥിവ്യാ -
ർമണ്ഡലാഭ്യാം കാർത്ത്യന്യേന സ ഹ ഭുഞ്ജീത തം കാലം
സംവത്സരം പരിവത്സരമിധാവത്സരമനുവത്സരം
വത്സരമിതി ഭാനോർമാന്യശൈശ്രവ്യസമഗതിഭിഃ
സമാമനന്തി || 7 ||

ഏവം ചന്ദ്രമാ അർകഗഭസ്തിഭ്യ ഉപരിഷ്ടാൽലക്ഷയോജനത
ഉപലഭ്യമാനോദ്ഭവസ്യ സംവത്സരഭുക്തിം പക്ഷാഭ്യാം
മാസഭുക്തിം സപാദർക്ഷാഭ്യാം ദിനേനൈവ
പക്ഷഭുക്തിമഗ്രചാരി ഭൂതതരഗമനോ ഭുങ്ക്തേ || 8 ||

അഥ ചാപൂർയമാണാഭിശ്ച കലാഭിരമരാണാം
 ക്ഷീയമാണാഭിശ്ച കലാഭിഃ പിതൃണാമഹോരാത്രാണി
 പൂർവപക്ഷാപരപക്ഷാഭ്യാം വിതൻവാനഃ സർവജീവ -
 നിവഹപ്രാണോ ജീവശ്ചൈകമേകം നക്ഷത്രം ത്രിംശതാ
 മുഹൂർത്തൈർഭുജ്ജ്വേതേ || 9 ||

യ ഏഷ ഷോഡശകലഃ പുരുഷോ ഭഗവാൻമനോമയോ -
 ഽന്നമയോഽമൃതമയോ ദേവപിതൃമനുഷ്യഭൂതപശുപക്ഷി -
 സരീസ്യപവീരൂധാം പ്രാണാപ്യായനശീലത്വാത്സർവമയ
 ഇതി വർണയന്തി || 10 ||

തത ഉപരിഷ്ടാന്തരിലക്ഷയോജനതോ നക്ഷത്രാണി മേരും
 ദക്ഷിണേനൈവ കാലായന ഈശ്വരയോജിതാനി
 സഹാഭിജിതാഷ്ടാവിംശതിഃ || 11 ||

തത ഉപരിഷ്ടാദുശനാ ദ്വിലക്ഷയോജനത ഉപലഭ്യതേ
 പുരതഃ പശ്ചാത്തുഹൈവ വാർകസ്യ ശൈഘ്യമാന്യ -
 സാമ്യാഭിർഗതിഭിരർകവച്ചരതി ലോകാനാം
 നിത്യദാനുകൂല ഏവ പ്രായേണ വർഷയംശ്ചാരേണാനു -
 മീയതേ സ വൃഷ്ടിവിഷ്ടംഭഗ്രഹോപശമനഃ || 12 ||

ഉശനസാ ബുധോ വ്യാഖ്യാതസ്തത ഉപരിഷ്ടാദ് ദ്വിലക്ഷ -
 യോജനതോ ബുധഃ സോമസുത ഉപലഭ്യമാനഃ പ്രായേണ
 ശുഭകൃദ്യദാർകാദ് വ്യതിരിച്ഛേത തദാതിവാതാഭ്രപ്രായാ -
 നാവൃഷ്ട്യാദിഭയമാശംസതേ || 13 ||

അത ഊർധ്വമംഗാരകോഽപി യോജനലക്ഷദ്വിതയ
 ഉപലഭ്യമാനസ്ത്രിഭിസ്ത്രിഭിഃ പക്ഷൈരേകൈകശോ

രാശീന്ത്യാദശാനുഭുക്തേ യദി ന വക്രേണാഭിവർത്തതേ
പ്രായേണാശുഭഗ്രഹോഽഘശംസഃ || 14 ||

തത ഉപരിഷ്ടാദ് ദ്വിലക്ഷയോജനാന്തരഗതോ
ഭഗവാൻ ബൃഹസ്പതിരേകൈകസ്ഥിൻ രാശൗ
പരിവത്സരം പരിവത്സരം ചരതി യദി ന വക്രഃ
സ്യാത്പ്രായേണാനുകൂലോ ബ്രാഹ്മണകുലസ്യ || 15 ||

തത ഉപരിഷ്ടാദ്യോജനലക്ഷദ്വയാത്പ്രതീയമാനഃ
ശന്നൈശ്ചര ഏകൈകസ്ഥിൻ രാശൗ ത്രിംശൻമാസാൻ
വിലംബമാനഃ സർവാനേവാനുപർയേതി താവദ്ഭി -
രനുവത്സരൈഃ പ്രായേണ ഹി സർവേഷാമശാന്തികരഃ || 16 ||

തത ഉത്തരസ്ഥാദ്യുഷയ ഏകാദശലക്ഷയോജനാന്തര
ഉപലഭ്യന്തേ യ ഏവ ലോകാനാം ശമനുഭാവയന്തോ
ഭഗവതോ വിഷ്ണോർയത്പരമം പദം പ്രദക്ഷിണം
പ്രക്രമന്തി || 17 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
പഞ്ചമസ്കന്ധേ ജ്യോതിശ്ചക്രവർണനേ ദ്വാവിംശോധ്യായഃ ||